

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

NÁVRH ROZPOČTU SFŽP ČR NA ROK 2020

V Praze dne 29. 7. 2019

Č. j.: SFZP 065794/2019

Schvaluji:

Ing. Petr Valdman v. r.

ředitel SFŽP ČR

Za Ministerstvo životního prostředí:

Ing. Jan Kříž v. r.

náměstek pro řízení sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů

Předkládá:

Ministerstvo životního prostředí ČR ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR

1. Důvodová zpráva

Návrh rozpočtu Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Fond“) na rok 2020 je zpracován v souladu s platnými pravidly a zákonnými předpisy v aktuálním znění.

Příjmy Fondu tvoří poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, vypouštění škodlivých látek do ovzduší, poplatek za rizikovou složku při ukládání nebezpečných odpadů, poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků, poplatky za užití vyčerpatelných zdrojů, konkrétně za odběry podzemních vod, odvody za dočasné a trvalé odnětí zemědělské a lesní půdy a registrační a evidenční poplatky dle zákona o obalech.

Další zdroje příjmů představují platby sankčního charakteru za porušování předpisů v oblasti životního prostředí, splátky půjček poskytnutých Fondem a platby úroků z těchto půjček. Součástí příjmové části rozpočtu jsou také dotace z kapitoly 315 státního rozpočtu (dále jen „SR“) na úhradu výdajů, které jsou financovány v rámci provozních nákladů Fondu (dále jen „kancelář Fondu“) vynaložených v rámci administrace Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 (dále jen „OPŽP 2014+“) a dotace z Národního fondu (MF) z prostředků EHP (Evropský hospodářský prostor), resp. Norska na refundaci administrace Norských fondů. Tyto náklady jsou refundovány v rámci technické pomoci (dále jen „TP“), dále náklady vynaložené na administraci programu Nová zelená úsporám (dále jen „NZÚ“), které jsou refundované v rámci Podprogramu Nová zelená úsporám – náklady státu na administraci (dále jen „NZÚ NSA“).

Součástí příjmů Fondu jsou také dotace ze SR na financování Inovativních finančních nástrojů (dále jen „IFN“) a prostředky EHP resp. Norska na realizaci projektů Norských fondů, převáděných Fondem prostřednictvím Národního fondu.

Zdroje použitelné k financování akcí na zlepšení životního prostředí podporovaných Fondem a financování potřeb kanceláře Fondu nejsou tvořeny pouze příjmy Fondu daného roku, součástí zdrojů je i očekávaný zůstatek běžného účtu v ČNB k 1. 1. 2020.

Výdajová část rozpočtu zahrnuje financování jednotlivých programů administrovaných Fondem, tj. Národní program Životní prostředí (dále jen „NPŽP“), program na podporu výměny nevyhovujících kotlů na pevná paliva v domácnostech (dále jen „kotlíkové půjčky“), půjčky ze zdrojů Fondu na posílení vlastních zdrojů žadatelů v rámci programu OPŽP 2014+, IFN, Norské fondy a výdaje na provoz kanceláře Fondu.

V případě NPŽP je podpora poskytována dle Směrnice MŽP č. 4/2015. Podpora je poskytována formou dotace, půjčky, popř. formou kombinace dotace a půjčky.

Na základě dohody o financování je Fond správcem IFN, jejímž předmětem je finanční podpora poskytovaná z rozpočtu Evropské unie na základě Nařízení EK č. 1303/2013 a prováděcích nařízení. V roce 2020 se předpokládá vyčerpání první tranše prostředků ze státního rozpočtu a příjem druhé tranše ve výši 120 mil. Kč u specifického cíle č. 3.5 – Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení.

V září 2017 došlo k podpisu Memoranda o porozumění mezi Českou a Norskou stranou o možnosti čerpání finančních prostředků z Finančního mechanismu Norska pro období 2014–2021. V roce 2020 bude probíhat vyhodnocení zahájených a vyhlášených výzev programu z podzimu 2019 a již realizace projektů schválených pro podporu. Současně budou následovat další výzvy a probíhat proces hodnocení a výběru žádajících projektů.

2. Rozpočtované příjmy a výdaje, rozpočet kanceláře Fondu na rok 2020

2.1. Oblast příjmů

Příjmová část rozpočtu vychází ze skutečností známých ke dni sestavení rozpočtu, z vývoje předchozích let a předpokládaného vývoje do konce roku 2019 a v roce 2020. V rozpočtu je uvedena částka příjmů stanovená Fondem Usnesením vlády ČR č. 447 ze dne 24. června ve výši 1 602,7 mil. Kč, která je určena jako minimální.

Příjmová stránka rozpočtu obsahuje příjmy z poplatků za znečišťování životního prostředí, dále příjmy z úroků z půjček, splátky půjček a dotace SR na úhradu TP programů OPŽP 2014+, IFN a NSA NZÚ, dotace z Norska převedené Fondem prostřednictvím Národního fondu na projekty Norských fondů (dále jen „NF“) a úhradu technické pomoci NF.

V rozpočtu Fondu na rok 2020 jsou příjmy z poplatků za znečišťování životního prostředí odhadovány ve výši 986,3 mil. Kč.

Splátky půjček jsou rozpočtovány ve výši 171,9 mil. Kč, úroky z půjček poskytnutých Fondem ve výši 6,5 mil. Kč, dotace ze SR na financování IFN ve výši 120 mil. Kč. Úhrada nákladů na administraci programu NSA NZÚ 80 mil. Kč a TP OPŽP 2014+ ve výši 210 mil. Kč. V rámci NF je příjmem roku 2020 refundace nákladů administrace programu ve výši 8 mil. Kč a příjem prostředků na realizaci projektových výdajů ve výši 20 mil. Kč.

Přehled očekávaných příjmů z poplatků za znečišťování životního prostředí

2.1.1 Odpadní voda, podzemní voda

Novelou zákona o vodách s účinností od 1. 1. 2019 se Fond stal správcem poplatků za odběr podzemních vod a vypouštění odpadních vod do vod povrchových se všemi právy a povinnostmi vyplývajícími ze zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu. Poplatkové výměry budou Fondem poplatníkům vydávány poprvé v roce 2020, za poplatkový rok 2019.

Předpokládaný příjem z poplatků v této oblasti v roce 2020 je ve výši **480 mil. Kč** z toho 180 mil. Kč za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a 300 mil. Kč za odběr podzemní vody.

2.1.2 Ovzduší

Novela zákona o ovzduší s účinností od roku 2017, měla za následek snížení poplatku za vypouštění škodlivých látek do ovzduší na 65 % původní hodnoty, snížení počtu plátců, jiný způsob výpočtu výše poplatku a jiné sazby. Při poklesu počtu zpoplatněných subjektů, jsou navíc ve větší míře uplatňovány výjimky ze zpoplatnění. Předpokládáme, že výše příjmů bude s ohledem na tyto skutečnosti nižší, než je současný stav.

Poplatky jsou vybírány ročně nebo v podobě měsíčních záloh, správu plateb vykonává místně příslušná celní správa. Rozpočtovaný příjem na rok 2020 je **170 mil. Kč**.

2.1.3 Odpady

V současné době MŽP zpracovává nový zákon o odpadech, který bude do konce roku 2019 předložen vládě. Navrhovaný nový zákon počítá s postupným navýšením sazeb i změnou při rozdělování výnosu z jednotlivých skupin odpadů. Do nového zákona byla navržena pro Fond správa poplatku dle daňového řádu, rozšířená o všechny typy skládek a všechny druhy odpadů. Účinnost nového zákona se předpokládá k 1. 1. 2021.

Poplatky za uložení nebezpečného odpadu jsou provozovateli skládek zasílány na účet Fondu měsíčně. Předpokládaný příjem pro rok 2020 je **20,3 mil. Kč**.

2.1.4 Obaly

Příjmy z poplatků za obaly vyplývají z § 30 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech v platném znění. Správcem poplatku je Fond, správa probíhá dle daňového řádu, v rámci dělené správy poplatky vybírá příslušný celní úřad. Příjemcem poplatku je Fond, který přijímá od povinných osob zapsaných v Seznamu osob vedeném MŽP 1x ročně evidenční poplatek ve výši 800 Kč a registrační poplatek ve výši 800 Kč při zápisu do Seznamu osob. Počet plátců evidovaných v tomto Seznamu osciluje okolo 700 ročně. Dále 1x ročně přijímá Fond platby za firmy vedené v evidenci autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. Předpokládaný příjem pro rok 2020 je **16 mil. Kč**. Změna se v nejbližších letech nepředpokládá.

2.1.5 Autovraky

Příjmy jsou vybírány dle § 37e zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech (část autovraky) – díl 7, který určuje výši poplatku na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků, pravidla pro jeho placení, výjimky, konečného příjemce a další využití vybraných poplatků. Fond je dle uvedeného zákona příjemcem tohoto poplatku. Poplatky vybírá příslušný obecní úřad s rozšířenou působností při registraci vozidla a zasílá je vždy k poslednímu dni následujícího kalendářního měsíce ode dne jejich vybrání Fondu. Odhadovaný příjem pro rok 2020 je ve výši **100 mil. Kč**.

Předpokladem je, že v této oblasti budou příjmy klesat.

2.1.6 Příroda

Poplatky v oblasti příroda jsou vybírány za zábor zemědělské půdy na základě § 11 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, a § 17 zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon. Poplatky za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu jsou vypočteny pověřenými pracovníky obcí s rozšířenou působností dle bonity odnímané půdy a vybírá je místně příslušná celní správa. Poplatky za odnětí půdy z lesního půdního fondu jsou počítány podle přílohy k zákonu č. 289/1995 Sb., lesní zákon. Na účet Fondu jsou zasílány zpravidla 1x za 14 dnů. Předpokládaný příjem v roce 2020 je ve výši **200 mil. Kč**.

2.1.7 Technická pomoc - Náklady státu na administraci

Součástí příjmů rozpočtu kanceláře Fondu je také úhrada nákladů na administraci programu NZÚ. Náklady jsou hrazeny z prostředků Fondu a budou v plné výši refundovány ze SR. Náklady hrazené Fondem na administraci OPŽP 2014+ jsou Fondu zpětně propláceny ze SR formou tzv. refundace předfinancování ve výši 85 %. Vynaložené prostředky na administraci, které budou zpětně refundovány, nesnižují výdaje kanceláře Fondu ani výdajový limit Fondu a jsou následně účtovány do příjmů. Příjmy z TP OPŽP 2014+ (210 mil. Kč) a z NZÚ NSA (80 mil. Kč) jsou očekávány ve výši **290 mil. Kč**.

2.1.8 Inovativní finanční nástroje

V roce 2020 se předpokládá vyčerpání první tranše prostředků ze státního rozpočtu a příjem druhé tranše ve výši 120 mil. Kč u specifického cíle č. 3.5 – Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení.

2.1.9 Splátky půjček včetně úroků

V roce 2020 jsou očekávány do příjmů splátky půjček poskytnutých Fondem ve výši 171,9 mil. Kč a úroky z půjček ve výši 6,5 mil. Kč, oboje v celkové výši **178,4 mil. Kč**.

2.1.10 Norské fondy

V roce 2020 bude probíhat vyhodnocení zahájených a vyhlášených výzev programu z podzimu 2019 a již realizace projektů schválených pro podporu. Současně budou v roce 2020 vyhlášovány další výzvy a probíhat hodnocení a výběr projektů. Prostředky na realizaci projektů budou předfinancovány z prostředků Fondu a následně v půlročních cyklech refundovány prostřednictvím odboru Národní fond (MF) z prostředků EHP, resp. Norska ve výši 85 % způsobilých výdajů. Příspěvek Fondu tak činí 15 % způsobilých výdajů projektů a představuje tzv. národní příspěvek k programu. V případě předkládání a realizace projektů organizačními složkami státu (OSS), bude uváděný 15% příspěvek hrazen z prostředků příslušné kapitoly OSS (Fond se tak nebude na spolufinancování projektu podílet, zodpovídá pouze za jeho administraci).

Současně v roce 2019 byla vyhlášena výzva z tzv. Bilaterálního fondu programu. Výzva je vyhlášována jako průběžná a předpokládá se její pokračování i v roce 2020, do naplnění stanovené alokace 100 tis. EUR. Prostředky jsou rovněž předfinancovány z prostředků Fondu a následně refundovány v plné výši, tj. 100 % (taktéž v půlročním cyklu) prostřednictvím odboru Národní fond Ministerstva financí.

Pro rok 2020 je očekávána refundace provozních výdajů ve výši cca **8 mil. Kč**.

Celková refundovaná částka za projektovou část je predikována ve výši **20 mil. Kč**.

2.2. Oblast výdajů

Výdajová část rozpočtu je určena výdajovým limitem stanoveným Fondem usnesením vlády ČR č. 447 ze dne 24. června ve výši **2 583 mil. Kč** jako maximální. Předpokládáme, že výše stanoveného výdajového limitu nebude pro financování závazků roku 2020 dostatečná. Při očekávaném vývoji financování NPŽP a půjček ze zdrojů Fondu na kofinancování projektů s dotací EU mohou dosáhnout výdaje výše až **3 418 mil. Kč**, z toho částka na spolufinancování programů z rozpočtu EU představuje 545 mil. Kč.

Výdajová část rozpočtu zahrnuje financování jednotlivých programů administrovaných Fondem (Národní program Životní prostředí, Národní programy dle Příloh, půjčky ze zdrojů Fondu na posílení vlastních zdrojů žadatelů v rámci programu OPŽP 2014+, kotlíkové půjčky, IFN, Norské fondy) a výdaje na provoz kanceláře Fondu.

2.2.1 Národní program Životní prostředí a Národní programy podle Příloh

Fond bude v letech 2018–2020 vyhlašovat výzvy dle schváleného Rámce NPŽP. U NPŽP a Národních programů dle Příloh je rozpočtováno financování známých závazků roku 2020 k datu sestavení rozpočtu, včetně vyhlášených alokací a dosud známých neprofinancovaných závazků z předchozích let. Při zohlednění schválených alokací na rok 2019 a z nich očekávaných budoucích závazků je celková částka stanovená ve výši **1 688 mil. Kč**.

2.2.2 Kotlíkové dotace obcím a krajům

Jedná se o pilotní program finanční pomoci domácnostem a obcím v Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Bezúročné půjčky slouží k předfinancování výměn nevyhovujících kotlů na pevná paliva v rodinných domech (podpořených v rámci 3. vlny kotlíkových dotací) a zároveň jako dotační podpora obcím na projekty zlepšující stav životního prostředí. V roce 2020 se předpokládá čerpání ve výši **500 mil. Kč**.

2.2.3 OPŽP 2014+

Fond je zprostředkujícím subjektem pro OPŽP 2014+, a to na základě uzavřené Delegační dohody s MŽP – Řídicím orgánem programu. Nadále bude i v roce 2020 realizovat činnosti spojené s administrací žádostí o podporu v jednotlivých výzvách, zajišťovat procesy formální kontroly, kontroly přijatelnosti a věcného hodnocení, přípravu právních aktů, kontrolu výběrových řízení, ověřování věcné, finanční a formální správnosti zpráv o realizaci a žádostí o platby, provádět monitorovací návštěvy a veřejnosprávní kontroly u příjemců a další činnosti.

V OPŽP 2014+ se počítá se spolufinancováním z prostředků Fondu a to půjčkou na posílení vlastních zdrojů žadatelů. V roce 2020 se předpokládá proplacení části již schválených projektů a části dalších projektů, které budou do konce roku 2019 a v průběhu roku 2020 schvalovány. Odhadovaný objem vyplacených prostředků v podobě půjček dosahuje výše **327 mil. Kč**.

2.2.5 Inovativní finanční nástroje

V roce 2020 se předpokládá vyplacení půjček ve výši 162 mil. Kč u specifického cíle č. 3.5 – Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení. Spolu s půjčkami z finančního nástroje bude Fond poskytovat dotaci, objem proplacených prostředků ve formě dotace by měl dosáhnout výše 56 mil. Kč. Celkové výdaje na IFN v roce 2020 jsou předpokládány ve výši **218 mil. Kč**.

2.2.6 Norské fondy

Z hlediska projektového financování jsou v roce 2020 očekávány celkové projektové výdaje ve výši **105 mil. Kč**.

2.2.7 Kancelář Fondu

Výdaje kanceláře Fondu jsou rozpočtovány ve výši **580 mil. Kč**. Všechny výdaje kanceláře Fondu jsou financovány ze zdrojů Fondu. Způsobilé výdaje pro refundaci budou následně refundovány, a to prostřednictvím TP OPŽP 2014+ ve výši 210 mil. Kč, prostřednictvím NZÚ NSA ve výši 80 mil. Kč, prostřednictvím Norských fondů 8 mil. Kč, celkem 298 mil. Kč. Refundace jsou součástí příjmů Fondu, výdaje kanceláře Fondu nesnižují.

Rozpočet kanceláře Fondu na rok 2020 je sestaven v celkové částce výdajů ve výši 580 mil. Kč pro 525 zaměstnanců a oproti předchozímu roku nedochází k jeho navyšování i přes růst mandatorních výdajů, naopak výdaje Fondu jsou o 4 % nižší než v roce 2019. Podrobný rozpad rozpočtu kanceláře Fondu je uveden v příloze: Příloha č. 2 k vyhlášce č. 133/2013 Sb.

Celkový plánovaný objem výdajů realizovaných a administrovaných Fondem v roce 2020 dosáhne cca 15,5 mld. Kč (z toho 10,5 mld. Kč administrovaných v programu OPŽP 2014+, dále 3,4 mld. Kč představuje čerpání z rozpočtu SFŽP ČR na dotace a programy v jednotlivých výzvách včetně kanceláře Fondu a 1,6 mld. Kč program NZÚ).

Rozpočtované výdaje kanceláře Fondu na rok 2020 činí 0,58 mld. Kč tj. 3,7 % z celkového plánovaného objemu výdajů administrovaných SFŽP ČR v roce 2020.

Přílohy:

Příjmová a výdajová část rozpočtu SFŽP ČR na rok 2020

Návrh střednědobého výhledu na roky 2021-2022

Návrh rozpočtu SFŽP ČR na rok 2020

PŘÍJMOVÁ ČÁST ROZPOČTU v mil. Kč	Třídění dle RS	Ochrana vody	Ochrana ovzduší	Ochrana přírody	Nakládání s odpady	Kancelář Fondu	Ostatní	Příjmy celkem do MF stanovené výše	Podíl z příjmů v %
1. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových	1331	180						180	11,23
2. Poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší	1332		170					170	10,61
3. Poplatky za ukládání odpadů dle zákona o odpadech	1333				20,3			20,3	1,27
4. Poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků	1359				100			100	6,24
5. Odvody za dočasné a trvalé odnětí zemědělské a lesní půdy	1334+1335			200				200	12,48
6. Poplatky za odebrané množství podzemní vody	2342	300						300	18,72
7. Registrační a evidenční poplatky dle zákona o obalech	1338				16			16	1,00
Příjmy z poplatků celkem		480	170	200	136,3	0		986,3	61,54
8. Dotace ze SR na úhradu TP OPŽP 2014+	4116+4216					210		210	13,10
9. Transfery ze SR na realizaci projektů IFN v rámci OPŽP	4116+4216		120					120	7,49
10. Převody z Národního fondu na úhradu technické pomoci Norských fondů	4118+4218					8		8	0,50
11. Převody z Národního fondu na financování projektů Norských fondů	4118+4218						20	20	1,25
12. Dotace na administraci NZÚ NSA	4116+4216					80		80	4,99
Celkem		0	120	0	0	298	20	438	27,33
13. Úroky z půjček poskytnutých Fondem	2141	6	0	0	0,5	0		6,5	0,41
13.1. Úroky z půjček poskytnutých ze zdrojů Fondu	2141	6	0	0	0,1			6,1	x
13.2. Úroky z půjček poskytnutých ze zdrojů IFN	2141	0	0	0	0,4			0,4	x
14. Splátky půjček poskytnutých Fondem celkem	24xx	154,8	4	0,1	13	0		171,9	10,73
14.1. Splátky půjček poskytnutých ze zdrojů Fondu	24xx	154,8	4	0,1	3			161,9	x
14.2. Splátky půjček poskytnutých ze zdrojů IFN	24xx	0	0	0	10			10	x
Ostatní příjmy celkem		160,8	4	0,1	13,5	0		178,4	11,13
Předpokládané příjmy SFŽP celkem		640,8	294	200,1	149,8	298	20	1 602,70	100,00

Návrh rozpočtu SFŽP ČR na rok 2020

VÝDAJOVÁ ČÁST ROZPOČTU v mil. Kč	Výdaje do výše výdajového limitu od MF	Očekávané výdaje
1. Národní program Životní prostředí	838,0	1 688,0
2. Program na podporu výměny nevyhovujících kotlů na pevná paliva v domácnostech	500,0	500,0
3. Operační program Životní prostředí 2014+		
3.1. Půjčky ze zdrojů Fondu na kofinancování projektů s dotací EU	327,0	327,0
3.2. IFN – půjčky ze zdrojů evropských fondů	162,0	162,0
3.3. Dotace ze zdrojů Fondu na podporu projektů IFN	56,0	56,0
5. Norské fondy	120,0	105,0
6. Úhrada nákladů spojených s činností kanceláře Fondu	580,0	580,0
Výdaje SFŽP ČR celkem v mil. Kč	2 583,0	3 418,0
Limit výdajů dle Usnesení vlády ČR č. 447 ze dne 24. června 2019/nově požadovaný	2 583,0/3 418,0	

Návrh střednědobého výhledu SFŽP ČR na roky 2021-2022

Ukazatel	rok 2021	rok 2022
Příjmy celkem v tis. Kč	1 759 200	1 669 600
v tom: daňové příjmy	678 000	688 000
nedaňové a kapitálové příjmy	474 200	519 600
z toho: splátky půjček	170 300	214 300
přijaté transfery	607 000	462 000
z toho: dotace ze státního rozpočtu kapitoly MŽP na TP	260 000	260 000
dotace ze státního rozpočtu na IFN	120 000	0
dotace na Norské fondy	227 000	202 000
Výdaje celkem v tis. Kč	3 334 000	3 115 000
v tom: poskytnuté půjčky	260 000	243 000
Saldo příjmů a výdajů	- 1 574 800	- 1 445 400